

Nakładanie przez Komisję Nadzoru Finansowego kary pieniężnej na podmioty rynku finansowego

Problematyka wymierzania i nakładania administracyjnych kar pieniężnych przez KNF na podmioty rynku finansowego w praktyce obrotu jest przedmiotem wielu kontrowersji i dyskusji, chociaż w czerwcu 2017 r. wprowadzono w życie ogólne zasady w tym zakresie (dział IVa k.p.a.¹). Kary pieniężne wymierzone przez Komisję zawierają się w definicji kary administracyjnej, która jest jedną z postaci przymusu administracyjnego. Kary te przewidziane są za działania prawnie zakazane, jednak podstawę ich wymierzania i nakładania stanowi zasadniczo samo naruszenie przepisów, czyli bezprawność, zwłaszcza że przepisy ustaw sektorowych w ogóle nie odnoszą się do kwestii zawinienia podmiotu dokonującego naruszenia. Pomimo istotnej i wzrastającej roli, jaką odgrywają administracyjne kary pieniężne w kontekście przestrzegania przepisów prawa rynku finansowego, brakuje kompleksowej i jednolitej regulacji w tej materii.

ALEKSANDRA NADOLSKA

Kara administracyjna

Aby działania nadzorcze² krajowego organu nadzoru były efektywne i prowadziły do realizacji jego celów, wyposażono go w odpowiednie środki nadzoru, które standardowo dzieli się na dwie grupy: 1) środki nadzoru prewencyjnego, którymi są normatywne akty administracyjne, najczęściej w formie rozporządzeń lub zarządzeń oraz 2) środki nadzoru bieżącego, które służyć mają aktualnemu i elastycznemu nadzorowi, przy wykorzystaniu indywidualnych aktów administracyjnych, w zakresie których wyróżnia się środki *ad personam* (w stosunku do podmiotu nadzorowanego) oraz środki *ad rem* (w stosunku do przejawów działania tego organu albo działania

¹ Ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 256), dalej: „k.p.a.”.

² Klasyczna definicja nadzoru finansowego sprowadza się do postrzegania tej instytucji prawnej w kategoriach uprawnień do ingerencji przez organ nadzorczy w sferę działalności instytucji (uczestników obrotu) funkcjonujących na rynku finansowym na mocy przepisów prawnych, mających na celu zapewnienie ich legalnego i bezpiecznego funkcjonowania. Nadzór finansowy pozwala na bezpośrednią ingerencję organu administracji publicznej w samodzielną działalność podmiotów uczestniczących w obrocie oraz w ingerencję nad samym obrotem w celu zapewnienia jego funkcjonowania zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym.